

Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi
International Journal of Teaching Turkish as a Foreign Language

Geliş/Received: 16.05.2021 Kabul/Accepted: 18.06.2021

Yabancılar için Hazırlanmış Türkçe Okuma Kitaplarındaki Söz Varlığı: Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2 Örneği*

Gökçen GÖÇEN^a

Eyüp AYDIN^b

^a Doç. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, İstanbul, TÜRKİYE, ggocen@fsm.edu.tr

^b Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yabancılar Türkçe Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul, TÜRKİYE,

eyup.aydin@stu.fsm.edu.tr

^c ID : 0000-0002-1140-7960

Öz. İnsanların anlama ve anlatma becerilerini kullanmalarında kelimelerin önemli bir yeri vardır. Bu bakımdan gerek ana dili eğitiminde gerekse yabancı dil öğretiminde, kelime öğretimi üzerinde önemle durulmaktadır. Yabancı dil öğretiminde, hangi kelimelerin hangi seviyede öğretileceği belirlenirken sıklık çalışmalarından faydalanılmaktadır. Sıklık çalışmaları, dil öğrencisinin hedef dilde karşılaşma ihtimalinin en yüksek olduğu kelimeleri yansıtmaları bakımından önemlidir. Bu çalışmalar, hangi kelimelerin daha çok kullanıldığını gösterdiği gibi hangilerinin daha az kullanıldığını da göstermektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan sıklık çalışmalarının çoğunlukla ders kitaplarına yönelik çalışmalar olduğu görülmektedir. Bu alanda yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için hazırlanmış okuma kitaplarına dair yapılan sıklık çalışmalarının sayısı ise çok azdır. Oysaki yabancı dil öğretiminde okuma kitaplarının öğrenenlerin bildikleri kelimeleri tekrar etmeleri, yeni kelimelerle rastlantısal olarak karşılaşmaları, kelimenin anlamını bağlam içerisinde öğrenmeleri açısından önemli bir yeri vardır. Bu önemden hareketle yapılan çalışmada yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarındaki temel sözcüklerin, ikilemelerin, deyimlerin ve atasözlerinin hangileri olduğunu ve bunların kullanım sıklığını belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmada, Yunus Emre Enstitüsü'nün yayımladığı A1-A2 seviyesi Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nde yer alan 14 okuma kitabı incelenmiştir. Nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasıyla gerçekleştirilen çalışmada veriler doküman analizi ile toplanmıştır. Çalışmada CİBAKAYA 2.3 programı kullanılarak kitaplardaki kelimelerin sıklıklarına ulaşılmıştır. Çalışmanın sonucunda incelenen okuma kitaplarında temel sözcüklerin daha fazla kullanıldığı ve bunun yanında kitaplarda az da olsa ikilemelerin ve deyimlerin de yer aldığı tespit edilmiştir. Buna karşılık incelenen metinlerde atasözlerinin ise hiç kullanılmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, yabancılar için Türkçe okuma kitapları, çocuk hikâyeleri, söz varlığı, kelime sıklığı.

* Bu çalışma, yazarlar tarafından "Eğitim Araştırmaları Kongresi"nde (FSMVU-EAK2021) (27-28 Mart 2021) sunulan sözlü bildirinin genişletilmiş hâlidir.

Vocabulary in the Turkish Graded Readers for Foreigners: Children's Stories in A1-A2 Level*

Gökçen GÖÇEN^a

Eyüp AYDIN^b

a Assoc. Prof. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf University Department of Turkish Education, Istanbul, TURKEY, ggocen@fsm.edu.tr

ID : 0000-0001-7552-8406

b Fatih Sultan Mehmet Vakıf University Masters' Student at Teaching Turkish to Foreigners Program, Istanbul, TURKEY, eyup.aydin@stu.fsm.edu.tr

ID : 0000-0002-1140-7960

Abstract. Words have a significant role in people's use of their expression and comprehension skills. Therefore, vocabulary teaching should be emphasized both in native language and foreign language teaching. Frequency studies are of help while determining which words to be taught in which level. These studies are necessary as they reveal the words that are highly likely to be encountered by learners of a language. Such studies reveal not only the words with high frequency but also the ones with low frequency. Most of the frequency studies conducted on teaching Turkish as a foreign language are based on the vocabulary from textbooks. There are not many studies based on graded readers for learners of Turkish. However, the use of graded readers in foreign language teaching is important for the following reasons: (1) learners re-encounter with the previously learnt vocabulary, (2) learners encounter with new and random vocabulary items, (3) learners learn the vocabulary in context. Considering these, the present study aims to reveal the elementary level words, reduplications, idioms and proverbs used in graded readers for foreigners as well as finding out their frequency of use. The graded readers (14 pcs) in A1-A2 level titled "Children's Stories" published by Yunus Emre Institute were analyzed. The data for this case study were collected with document analysis. The software named "Cibakaya 2.3" was used to find out the frequency of the vocabulary items. The results showed that the graded readers included elementary level words more. There are also reduplications and idioms even though they are quite few. No proverbs were used in the readers.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, Turkish graded readers for foreigners, children's stories, vocabulary, word frequency.

* This study is an extended version of the oral presentation presented by the authors at the "Eğitim Araştırmaları Kongresi" (FSMVU-EAK2021) (27-28 March 2021).

1. GİRİŞ

Yazılı ve sözlü iletişimin ana unsurlarından biri kelimelerdir. “İnsanlar söylenenleri ve yazılanları anlamak, duygu ve düşüncelerini bir başkasına aktarmak için kelimelere ihtiyaç duyarlar.” (Karatay, 2007, s. 143). Bu bakımdan iletişimsel bir işlevinin olduğu fark edilen kelimelerin, insanların anlama ve anlatma ihtiyacının karşılanmasında önemli bir yeri vardır. Ayrıca Güneş’in (2013, s. 1) belirttiği gibi insanların dil ve zihinsel becerilerini geliştirmelerinin temel aracı da kelimelerdir.

Kelime Özbay ve Melanlıoğlu (2008, s. 50) tarafından ortaya konulmak istenilen düşüncelerin, tavırların göstergesi şeklinde tanımlanmaktadır. Göçen (2016, s. 30) ise kelimeyi insan zihninin isteğe bağlı olarak ürettiği yapay göstergeler olarak nitelendirmektedir. Bu iki tanımın da ortak özelliği kelimeyi, insan ürünü olarak ele almasıdır. Neticede kelimeler yalnızca insanların akıllıca kullanabilecekleri araçlardır (Wilson’dan akt. Yıldız ve Okur, 2010, s. 758).

Kelimeler biçim, anlam ve kullanım özelliklerine yönelik olarak da tanımlanmaktadır. Kelime için Türkçe Sözlük’te (TDK, 2011) “Anamlı ses veya ses birliği, söz, sözcük, lügat” tanımı yapılmaktadır. Korkmaz’a (2003, s. 6) göre dildeki anlamlı veya görevli en küçük birliğe kelime denirken Ergin (2009, s. 95) için kelime, anlamı ya da dil bilgisi görevi olan ve tek başına kullanılan ses veya sesler topluluğudur. Banguoğlu (1974, s. 144) da kelimeyi bir veya birkaç heceden oluşan, her dile göre ayrı anlam birlikleri şeklinde ele almaktadır. Bu tanımlardan hareketle kelimelerin dil içinde birçok işlevi olduğu anlaşılmaktadır.

Yabancı dil öğretiminde öğrenenlere okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerileriyle birlikte dilin kuralları ve kelimeleri öğretilmektedir. Kelimeler Göçen’in (2016, s. 46) ifadesiyle yabancı bir dili öğrenenlerin kendilerini ifade edebilmelerinde, kelimeleri anlamlarına uygun ve yerinde kullanarak cümleler oluşturmalarında ve böylece toplum bireyleriyle iletişim kurmalarında önemli bir role sahiptir. Bu bağlamda yabancı dilde kelime öğretimi, üzerinde özenle durulması gereken temel konulardan biridir.

Yabancı dilde kelimelerin öğretimi sürecinde “Öğrenenlere hangi kelimeler öncelikli olarak öğretilecek?” sorusu değer kazanmaktadır. Bu soruya cevap olabilecek en gerekli ve öncelikli kelimelerin tespiti için Aksan’a (2015, s. 17) göre sıklık sayımlarına dayanan çalışmalar yapılmalıdır. Sıklık çalışmalarının amacı Şenyiğit’e (2020, s. 50) göre en sık kullanılan kelimelerin tespit edilmesidir. Vardar (2002, s. 174) sıklığı, belli uzunlukta bir yazıda veya konuşmada aynı dilsel olgu ya da birimin ortaya çıkması şeklinde tanımlanmaktadır. Kelime sıklığı da araştırma yapılan sözlü ya da yazılı malzemede kelimelerin kaç kere geçtiği ile ilgili bir terimdir (Kurudayıoğlu, 2011; Onan, 2016). Konuşurken veya yazarken kelime tercihleri insandan insana farklılık göstermektedir. Kelimeler, işaret ettikleri varlığın, o dili konuşan toplumdaki kullanım durumuna göre farklı sıklıklarda kullanılmaktadır (Tüfekçioğlu, 2019, s. 228). Aksan’a (2015, s. 20) göre kelimelerin hangi sırayla tanıtılması gerektiği belirlenirken sıklıklarının bilinmesi lazımdır. Benzer şekilde öğretim materyallerinin hazırlanmasında da kelimeler, kullanım sıklıklarına göre seçilmelidir (Göçen, 2016, s. 38). Bu anlamda kelime öğretiminde kelime sıklığı, üzerinde durulması gereken önemli konulardan biridir (Temizkan ve Atasoy, 2016, s. 582).

Kelime sıklığı çalışmalarından hareketle seviyelere göre düzenlenmiş kelime sıklık listeleri oluşturulmalı (Yahşi, 2020, s. 25) ve kelime öğretiminde bu listelerden faydalanılmalıdır. Sıklık çalışmaları, Ölker’in (2011, s. 17) de belirttiği gibi geniş tabanlı bir alana yayılırsa dilin temel söz varlığını da oluşturacağı için önemli çalışmalardır. Barın’ın (2003, s. 312) ifadesiyle yazı dili ve konuşma dili birbirinden farklı olduğu için temel söz varlığının belirlenmesinde sadece yazılı

kaynaklara başvurmak yetmeyecektir. Böylece temel söz varlığı tespit edilirken yazı dilinin yanında konuşma dilinin sıklık verilerini de kullanmak gerektiği anlaşılmaktadır.

Kelime sıklığı çalışmaları, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde rehber niteliği taşımaktadır. Sıklığı yüksek olan kelime, aynı zamanda dil öğrencisinin karşılaşma ihtimalinin en yüksek olduğu kelimedir. Kelimeler, buna göre öğretime ve öğretim materyallerine dâhil edilmelidir. Bununla beraber Göçen, Şen ve Duman'ın (2020, s. 48) belirttiği gibi sıklık çalışmaları neticesinde, öğretim sürecinde hangi kelimenin ne zaman öğretileceğine yönelik öznel tercihlerden uzak kriterler belirlenebilmektedir. Buna göre sıklık çalışmaları, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında da önemli çalışmalardır.

Karadağ'a (2005, s. 29) göre toplumsal iletişimin sağlıklı hâle gelebilmesi için temel eğitimde, sıklığı en yüksek kelimelerin öğrencilere kazandırılması genel bir prensip olmalı ve öğretim programları buna göre düzenlenmelidir. Bu durum, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi kapsamında da ele alınabilir. Nitekim Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'ne (Avrupa Konseyi, 2013, s. 18) göre “dil kullanan ve öğrenenler öncelikle sosyal aktörler; yani, belli koşullarda, belirli çevrelerde ve eylem alanlarında, salt dilsel olmayan, bildirişimsel görevleri üstlenen *toplum üyeleri*” olarak ele alınmaktadır. Buradan hareketle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen dil kullanıcılarının da *toplum üyeleri* olarak kabul edildiği anlaşılmaktadır. Bu üyelerin de dâhil olduğu toplumda, -Karadağ'ın (2005, s. 29) ifadesiyle “toplumsal iletişimin sağlıklı hâle gelebilmesi için”- öğrenenlere Türkçede sıklığı en yüksek olan kelimelerin öğretimi gereklidir. Bu gereklilik de Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında sıklık çalışmalarının önemini ve yerini sağlamlaştırmaktadır.

1.1. Amaç

Alanyazın incelendiğinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında çeşitli sıklık çalışmalarının yapıldığı görülmektedir (Arslan, 2014; Aydın, 2015; Aydın ve Açık, 2017; Bozkurt, 2015; Çelik, 2014; Çınar ve İnce, 2015; Çiçek, 2015; Hayran, 2019; Göçen, 2016; Gündoğdu, 2019; Kılıç, 2017; Mustafaoğlu, 2018; Özdemirel, 2017; Serin, 2017; Şimşek, 2015; Yahşi, 2020). Bu çalışmalarda, araştırma sonucunda elde edilen sıklık verilerine göre incelenen kitaplar birbiriyle veya sıklık sözlükleriyle karşılaştırılmaktadır (Bozkurt, 2015; Çelik, 2014; Çınar ve İnce, 2015; Göçen, 2016; Mustafaoğlu, 2018; Özdemirel, 2017; Şimşek, 2015). Aynı zamanda araştırmacıların çalışmaları arasında, sıklık verilerinden elde edilen kitaplardaki söz varlığı ile öğrencinin söz varlığının mukayese edildiği çalışmalar da mevcuttur (Göçen, 2016; Serin, 2017; Yahşi, 2020). Bu çalışmaların hepsinin ortak özelliği ise Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanmış ders kitaplarına yönelik olmasıdır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimini bir kaynak üzerinden planlı bir şekilde gerçekleştirebilmek için öğreticiler, birçok materyal kullanmaktadır. Bu materyallerin başında da ders kitapları gelmektedir. Şimşek'e (2019, s. 50) göre yabancı dil öğrenme sürecinde iletişim, kültür, öğreticilik işlevlerine sahip olan ders kitapları, bu sürecin en önemli materyalidir. Dil öğretiminde ders kitaplarının önemine değinen Aydın (2015, s. 34) ise bu kitapların öğretmen de temel materyali olduğunu belirtmiştir. Ders kitapları her ne kadar öğretimin temelinde bulunsa da Şimşek'e (2011, s. 48) göre tek başlarına yeterli değildir. Nitekim Şimşek'in (2017, s. 219) çalışmasına konu olan ankette yabancı öğrencilere “Ders kitabı dışında Türkçe okuma kitaplarına ihtiyaç duyuyor musunuz?” diye sorulduğunda %77 oranında evet cevabı alınmıştır. Okuma kitapları, öğrencinin hedef dilde ulaştığı seviyenin kazanımlarını pekiştirmektedir (Gün ve Şimşek, 2017, s. 503). Bu bağlamda okuma kitapları, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimini verimini arttıran bir materyal olmasının yanında öğrencilerin de ihtiyaç duyduğu bir materyaldir.

Okuma kitapları, yabancı dil öğretiminde yaygın bir biçimde kullanılmaktadır (Göçen, Karabulut, Yıldız Memiş ve Darama, 2020, s. 115). Dolayısıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de sıklıkla faydalanılan bir materyaldir. Okuma kitapları, Şimşek'e (2017, s. 216) göre Türkçe öğrenen yabancıların kelime hazinesinin artmasını, okuma anlama becerisinin gelişmesini, Türk kültürünü ve Türkçeyi daha iyi anlamasını sağlayacak nitelikte olmalıdır. Böylesine önemli niteliklere sahip olması beklenen ve öğretimde sıkça kullanılan okuma kitaplarına yönelik sıklık çalışmalarının yapılmasına da ihtiyaç duyulduğu fark edilmektedir. Çünkü "Bu çalışmalarla ders kitaplarından ve okuma kitaplarından elde edilen kelime listeleri karşılaştırılabilir." (Göçen, Şen ve Duman, 2020, s. 49). Bununla beraber öğretim sonunda okuma kitaplarındaki söz varlığı ile öğrencilerin söz varlığı mukayese edilerek kullanılan okuma kitabına yönelik değerlendirmelerde bulunulabilir. Aynı zamanda okuma kitaplarına yönelik bu çalışmalar, sıklık listelerinin oluşturulmasına katkı sağlamasının yanında bu kitapların bir ölçüte göre yazılmasında da etkili olacaktır (Göçen, Karabulut, Yıldız Memiş ve Darama, 2020, s. 116). Böylece sıklık çalışmaları neticesinde, okuma kitaplarının öğretimdeki niteliğinin de artacağını söylemek mümkündür.

Yabancılar Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitapları, çeşitli soruları cevaplandırabilmek için türlü sıklık çalışmalarında kaynak olarak kullanılmıştır. Buna karşılık alanyazın taramasında okuma kitaplarına yönelik az sayıda sıklık çalışmasına (Göçen, Gökmen, Şahin ve Çelebi, 2020; Göçen, Gümüş, Kışla ve Güdek, 2020; Göçen, Şen ve Duman 2020; Göçen, Karabulut, Yıldız Memiş ve Darama, 2020) ulaşılmıştır. Bu çalışmalarda, Yunus Emre Enstitüsü ve Erdem Yayınları tarafından Türkçe öğrenen yabancılar için hazırlanan okuma kitapları incelenmiştir. Yunus Emre Enstitüsü'nden çıkan Anadolu Hikâyeleri Okuma Seti A1-A2; Dede Korkut Hikâyeleri Okuma Seti ise B1-B2, B2-C1 seviyelerine yöneliktir. Erdem Yayınları tarafından hazırlanan okuma kitaplarından Hacivat ile Karagöz Sultanahmet'e Gidiyor A1, Bostan ile Gülistan A2, Don Kişot ve Leyla ile Mecnun kitapları B1, Çocuk Kalbi ve Demiryolu Çocukları kitapları B2, Denizler Altında 20.000 Fersah ve Küçük Kadınlar kitapları ise C1 seviyesindedir. Bu çalışmaların ortak özelliği hepsinin A1, A2, B1, B2 ve C1 seviyelerini kapsıyor olmasıdır. Aynı zamanda sözü edilen bu çalışmaların hepsi söz varlığı unsurlarından (fiiller, isim soylular, kalıplaşmış dil birimleri) biri seçilerek yapılmıştır. Araştırmalara konu olan kitaplarda, seçilen söz varlığı unsurunun tespit edildiği ve bu söz varlığı unsurunun hangi seviyelerde farklı ve yeni olarak kullanıldığı ortaya konmuştur. Bu anlamda çalışmalar, söz varlığı unsurlarının incelenen kitaplar çerçevesinde dil seviyelerine göre seviyelendirilmesini yansıtması bakımından önemlidir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde, okuma kitapları, başvuru önemli kaynaklardan biri olmasına karşın bu kitaplar üzerinde yeterince sıklık çalışması yapılmamıştır. Nitekim yapılan az sayıdaki çalışmalar da çok yenidir. Alandaki bu eksiklikten hareketle okuma kitapları üzerine daha çok sayıda sıklık çalışmasına ihtiyaç olduğu anlaşılmaktadır. Sözü edilen ihtiyaç, yapılan çalışmanın gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu çalışmada, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için hazırlanmış okuma kitaplarında yer alan söz varlığı öğelerini tespit etmek amaçlanmıştır.

Yapılan çalışma, Türkçe öğrenen yabancılar için hazırlanmış okuma kitaplarındaki söz varlığı unsurlarını tespit ettiği için önemlidir. Türkçe öğrenen yabancılar için hazırlanmış okuma kitaplarına dair sıklık çalışmalarının az sayıda olması da çalışmanın önemini arttırmaktadır. Bununla birlikte okuma kitapları üzerine yapılan az sayıdaki sıklık çalışmaları, söz varlığı unsurlarından biri seçilerek yapılmıştır. Farklı çalışmalarda ayrı ayrı incelenen söz varlığı unsurları, bu çalışmada bir bütün olarak incelenmektedir. Çalışmadan elde edilen verilerin, alan için hazırlanmış/hazırlanacak kelime sıklık

listelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bunlarla beraber sınıf içinde öğreticilerin, akademik alanda da araştırmacıların faydalanacağı bir çalışma olması öngörülmektedir.

1.2. Problem

Karatay'a (2020, s. 261) göre dil öğretiminin asıl sorunu temel söz varlığının belirlenememesidir. Dolayısıyla bu sorunun çözümü, sıklık çalışmalarından geçmektedir. Kelime sıklığı çalışmalarından yola çıkarak hangi seviyede kaç kelime öğretilene dair bilgiler edinilebilir (Aydın, 2015, s. 25). Bu bilgilerin daha doğru sonuç verebilmesi için okuma kitaplarının da sıklık çalışmalarında kullanılması gerekmektedir. Böylece okuma ve ders kitaplarına dair sıklık çalışmalarının birleştirilmesiyle daha bütüncül ve daha doğru bir kelime sıklık listesi oluşturulabilir. Bunlar göz önünde bulundurulduğunda bu çalışmanın hedefi, yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarındaki temel söz varlığını tespit etmek ve bu alanda oluşturulacak sıklık listesine katkı sağlamaktır.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için hazırlanmış okuma kitaplarında yer alan söz varlığı öğelerini tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmanın problem cümlesi şudur: "Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için hazırlanmış okuma kitaplarında yer alan söz varlığı öğeleri nelerdir?". Bahsedilen amaç ve problem doğrultusunda bu çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarında kullanılan toplam ve farklı temel sözcük, ikileme, deyim ve atasözü sayısı nedir?
2. Yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarında yer alan temel sözcükler hangileridir?
3. Yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarında yer alan ikilemeler hangileridir?
4. Yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarında yer alan deyimler hangileridir?
5. Yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarında yer alan atasözleri hangileridir?

Bu sorulardan hareketle çalışmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için hazırlanmış okuma kitaplarında yer alan söz varlığı unsurları tespit edilmiş ve elde edilen veriler tablolar hâlinde sunulmuştur.

2. YÖNTEM

Yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarındaki söz varlığı unsurlarının tespit edilmesi amacıyla yapılan çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması seçilmiştir. "Nitel durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılmasıdır." (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 77).

2.1. İncelenen Dokümanlar

Bu çalışmada Yunus Emre Enstitüsü'nün Türkçe öğrenen yabancılar için hazırladığı Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nde yer alan 14 okuma kitabı incelenmiştir. Bu kitaplar, temel seviyeyi kapsayan A1 ve A2 dil düzeylerine yönelik hazırlanmıştır. Temel sözcüklerin, ikilemelerin, deyimlerin ve atasözlerinin incelendiği okuma kitapları şunlardır:

Tablo 1.

Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de Yer Alan Okuma Kitapları

Okuma Kitapları	Dil Seviyesi	f
Bayram	A1	1
Hakan’ın Günlüğü	A1	1
Misafirimiz Var	A1	1
Tatil Sürprizi	A1	1
Sınavlar Başlıyor	A1	1
Yeni Arkadaşım	A1	1
Yeni Okulumuz	A1	1
Doğum Günü	A2	1
İstanbul Heyecanı	A2	1
Sınıflar Yarışıyor	A2	1
Soralım Öğrenelim	A2	1
Tatil Planı	A2	1
Yeni Hayatımız	A2	1
Yeşil Göl	A2	1
Toplam		14

Tablo 1’de belirtildiği gibi bu çalışmada incelenen dokümanlar, 7’si A1 ve 7’si A2 dil seviyesinde olmak üzere toplam 14 okuma kitabından oluşmaktadır.

2.2. Veri Toplanması ve Veri Toplama Aracı

Yapılan çalışma kapsamında öncelikle incelenmesi için seçilen okuma kitapları temin edilmiştir. Bu kitaplar dijital ortama aktarılmıştır. Dijital ortama aktarılan kitaplardaki görseller, sayfa numaraları gibi öğelerin silinmesiyle verilerin toplanmasına geçilmiştir. Çalışmada, okuma kitaplarında yer alan söz varlığına yönelik veriler doküman analizi ile toplanmıştır. Doküman analizi araştırılan konuyla ilgili yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 187).

2.3. Verilerin Analizi

Okuma kitaplarında yer alan temel sözcüklerin, ikilemelerin, deyimlerin ve atasözlerinin analizi için içerik analizinden ve söz varlığı öğelerinin kullanım sıklıklarının sunumu için betimsel analizden yararlanılmıştır. İncelenen kitaplarda söz varlığı öğelerinin kullanım sıklıklarının analizi için ise CİBAKAYA 2.3 programı kullanılmıştır. Bu program kullanılmadan önce incelenen metin ve söz varlığı unsurları programın özelliklerine uygun hâle getirilmiştir. Bu kapsamda sıklık çalışmalarında uyulması gereken ölçütlere (Baş, 2011) ve kelimenin “taban” olarak ele alınmış biçimine (Kurudayıoğlu ve Karadağ, 2005) uyularak şu işlemler yapılmıştır:

1. Okuma kitaplarında yer alan bütün görseller, sayfa numaraları, özel bir anlam ifade etmeyen tarihler ve özel isimler silinmiştir.
2. Metin içindeki basamak sayıları yazılı hâle getirilip “+” işaretiyle birleştirilmiştir.
3. İsimlerdeki çekim ekleri ile fiillerdeki olumsuzluk, zaman, kişi ekleri ve isim-fiil ekleri dışındaki fiilimsi ekleri silinmiştir.
4. Birlikte yeni bir anlam ifade eden isimler, fiiller, ikilemeler, deyimler ve atasözleri birlikte ele alınmış; birlikte kullanılacak sözcükler “+” işareti ile birleştirilmiştir.
5. Fiillerin sonuna “-” işareti konulmuştur.

Bu işlemlerden sonra metinler, CİBAKAYA 2.3 programına yüklenmiş ve söz varlığı unsurlarının sıklıkları tespit edilmiştir. Programdan alınan sıklık listeleri, MS Office Excel'e aktarılmıştır. Burada, sıklık listesinde yer alan kelimelerin hangi türde kullanıldığı, hangi kitapta geçtiği, bu kitapların hangi dil seviyesinde olduğu, hangi yayınevi tarafından basıldığı bilgileri kodlanmıştır. Kelime türlerinin tespitinde kaynak olarak Türkçe Sözlük'e başvurulmuştur. Bu işlemlerden sonra MS Office Excel'in "Pivot Table" özelliğinden yararlanarak metinlerde kullanılan toplam ve farklı temel sözcüklerin, ikilemelerin, deyimlerin, atasözlerinin kullanım sayılarına ve neler olduğuna yönelik tablolar elde edilmiştir. Elde edilen tablolar bulgular bölümünde sunulmuştur.

3. BULGULAR

Bu bölümde, yabancılar için hazırlanan ve bu çalışmada incelemeye konu olan Türkçe okuma kitaplarında yer alan temel sözcüklerin, ikilemelerin, deyimlerin, atasözlerinin sayısı ve bunların hangileri olduğu yer almaktadır.

3.1. Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de Kullanılan Toplam ve Farklı Temel Sözcüklerin, İkilemelerin, Deyimlerin ve Atasözlerinin Sayısına Yönelik Bulgular ve Yorum

Bu kısımda, Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de yer alan toplam ve farklı temel sözcük, ikileme, deyim ve atasözü sayısı verilmiştir. Elde edilen bulgular şu şekildedir:

Tablo 2.

Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de Yer Alan Toplam ve Farklı Sözcüklerin, İkilemelerin, Deyimlerin, Atasözlerinin Sayısı

Kelime	Toplam Kelime	Farklı Kelime	Kelime Kat Sayısı (Farklı Kelime Sayısı / Toplam Kelime Sayısı)
Temel Sözcük	24082	1724	0,071
İkileme	15	7	0,466
Deyim	286	54	0,188
Atasözü	0	0	0
Toplam	24383	1785	0,073

Tablo 2'ye göre, Türkçe öğrenen yabancılar için hazırlanan ve 14 okuma kitabından oluşan Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de toplam 1785 farklı kelime kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu 1785 kelime tekrarlarıyla birlikte toplam 24383 kez kitaplarda yer almıştır. Bu kelimelerin hangi türde yer aldığına bakıldığında ise temel sözcükler kategorisini oluşturan isim ve fiillerin 1724 farklı kullanımı görülmektedir. Sıklıkları da göz önünde bulundurulduğunda 1724 farklı temel sözcüğün toplam 24082 kez kitaplarda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Tablo 2'ye bakıldığında 7 farklı ikilemenin toplamda 15 kez kitaplarda yer aldığı belirlenmiştir. Bununla birlikte 54 farklı deyim de sıklıklarıyla beraber toplamda 286 kez kullanılmıştır. İncelenen okuma kitaplarında, atasözlerinin hiç kullanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Buradan hareketle okuma kitaplarında en çok isim ve fiillerden oluşan temel sözcüklere yer verildiği anlaşılmaktadır. Bununla beraber okuma kitaplarında deyimlerin de diğer söz varlığı öğelerine göre sıklıkla yer aldığı görülmektedir.

Bu verilerle birlikte Tablo 2’de farklı kelime sayısının, toplam kelime sayısına bölünmesiyle elde edilen kelime kat sayısı da yer almaktadır. Buna göre kelime kat sayısı en yüksek başlık 0,466 oranla ikilemedir. Bu oran toplam ikilemeler içinde farklı ikileme kullanımının yüksek olduğunu göstermektedir. Bir başka deyişle okuma kitaplarında yer alan ikilemeler daha az tekrar etmiştir. Deyimlerin kelime kat sayısının 0,188 olduğu görülmektedir. Bu bilgi farklı deyimlerin tekrarlarıyla birlikte okuma kitaplarında yer aldığını ifade etmektedir. Temel sözcüklerin kelime katsayı ise 0,071’dir. Buna göre temel sözcükler, diğer söz varlığı öğelerine göre toplam kelimeler içinde en çok tekrar eden kelimelerdir. Tablo 2’ye göre incelenen metinlerde atasözü yer almadığı için kelime kat sayısı da bulunmamaktadır. Metinlerde yer alan bütün kelimelerin kat sayısı ise 0,073 olarak tespit edilmiştir. Bu da okuma kitaplarında sıklıkla kullanılan kelimelerin tekrarına yer verildiğini göstermektedir.

3.2. Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de Yer Alan Temel Sözcüklerin Hangileri Olduğuna Yönelik Bulgular ve Yorum

Bu kısımda, Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan temel sözcüklerin hangileri olduğu ve bu temel sözcüklerin kullanım sıklıkları yer almaktadır. Türkçe öğrenen yabancılar için hazırlanmış Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan temel sözcükler ve kullanım sıklıkları şu şekildedir:

Tablo 3.

Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de Yer Alan Temel Sözcükler ve Kullanım Sıklıkları

Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>
ve	1053	baba	170	iyi	91
sonra	521	iste-	165	aile	91
bir	510	öğretmen	156	başla-	91
de	407	al-	155	evet	87
çok	393	biz	149	sor-	87
git-	393	saat	137	çık-	85
bey	331	siz	136	salon	81
bu	269	güzel	126	yeni	80
hanım	254	öğrenci	123	bugün	80
var	251	biraz	121	ol-	79
ev	238	yap-	121	konuş-	77
ben	238	o	118	kitap	76
de-	219	sen	112	herkes	76
i-	211	sınıf	112	iki	76
onlar	207	ders	109	hakkında	75
gel-	193	önce	108	yemek	72
mi	186	çocuk	107	tamam	71
anne	186	daha	105	şimdi	68
arkadaş	185	ne	103	nasıl	67
gün	178	ama	99	otur-	66
okul	174	birlikte	97	hep	65
için	170	oda	95	yarışma	64

Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>
görevli	64	masa	41	bütün	34
akşam	64	kamp	41	iç-	34
şey	63	bayram	41	gör-	34
teşekkür et-	63	büyük	41	ilk	33
yan	60	bil-	41	kardeş	33
tatil	60	müze	40	burada	33
dön-	60	hazırla-	40	bura	33
yer	59	birkaç	39	çanta	33
hafta	59	kal-	39	ayrıl-	33
ver-	59	kalk-	39	zaman	32
yaz-	58	konu	38	matematik	32
bak-	57	kaç	38	beraber	32
geç-	56	doğru	37	başka	32
sınav	55	telefon	37	yarın	31
gezi	55	otobüs	37	erken	31
dakika	54	kahvaltı	37	hediyeye	31
çünkü	54	cumartesi	37	bahçe	31
beğen-	53	düşün-	37	çıkar-	31
her	52	gez-	37	baklava	30
ye-	51	neler	36	zil	29
lira	50	en	36	servis	29
misafir	49	oku-	36	lokanta	29
diye	49	söyle-	36	kulüp	29
bekle-	49	devam et-	36	kadar	29
aç-	49	teyze	35	bazı	29
soru	47	yok	35	bunlar	29
üç	47	kütüphane	35	tamamla-	29
getir-	47	otel	35	kullan-	29
koy-	46	etkinlik	35	oğul	28
peki	45	fotoğraf	35	bana	28
kapı	45	cevap	35	görüş-	28
hangi	45	işaretle-	35	sıra (zaman)	27
kız	45	çal-	35	müdür	27
şehir	44	çalış-	35	on	27
sabah	43	tur	34	ilgili	27
hemen	43	plan	34	çay (içecek)	27
ile	43	eşya	34	bit-	27
gir-	43	göl	34	götür-	27
bin-	43	doğum günü	34	yıl	26
piknik	42	ad	34	televizyon	26
anlat-	42	bence	34	mağaza	26
son	41	akşam yemeği	34	metin	26

Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>
kilo	26	teneffüs	21	dört	19
el	26	sana	21	araba	19
ikinci	26	merhaba	21	davetiye	19
burası	26	not	21	doktor	19
dede	26	market	21	basketbol	19
taşın-	26	ön	21	bilgisayar	19
kurs	25	küçük	21	yaşa-	19
ödev	25	orada	21	eşleştir-	19
mutfak	25	haydi	21	tatlı	18
göre	25	elbise	21	süre	18
bu yüzden	25	gibi	21	zor	18
katıl-	25	alışveriş	21	konuşma	18
ürün	24	değil	21	lütfen	18
ona	24	ay	21	efendi	18
kağıt	24	bul-	21	pazar	18
gitmek	24	giy-	21	dinlen-	18
kıyafet	24	seç-	21	oyna-	18
kim	24	sev-	21	tarihî	17
diğer	24	yakın	20	yanlış	17
sevin-	24	tablet	20	ücret	17
çağır-	24	kutlama	20	malzeme	17
göster-	24	komşu	20	poşet	17
sohbet et-	24	sadece	20	haber	17
pasta	23	heyecanlı	20	insan	17
rehber	23	hem hem	20	almak	17
liste	23	hayır	20	ayraç	17
niçin	23	kat	20	alet	17
iç	23	hafta sonu	20	cevapla-	17
bölge	23	karne	20	kahvaltı et-	17
birçok	23	eski	20	sıra (dizi)	16
apartman	23	beş	20	yarım	16
önemli	22	yardım et-	20	teknoloji	16
park	22	öğren-	20	köy	16
oyun	22	tiyatro	19	ne kadar	16
fikir	22	paket	19	nereye	16
gelecek	22	ne zaman	19	içeri	16
amca	22	nerede	19	film	16
cami	22	kısa	19	hazır	16
bitir-	22	günaydın	19	kişi	16
buyur-	22	gece	19	bilet	16
tekrar	21	fuar	19	defter	16
yedi	21	fazla	19	ağaç	16

Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>
değiştir-	16	katılmak	13	sohbet	11
tanış-	16	form	13	sormak	11
soru sor-	16	bilgi	13	yaş	11
cevap ver-	16	dün	13	mahalle	11
unut-	16	babaanne	13	resim	11
merak et-	16	balık	13	meşhur	11
sırala-	16	yerleştir-	13	kuzen	11
yeşil	15	yat-	13	on beş	11
valiz	15	ikram et-	13	lise	11
hala (akraba)	15	yıka-	13	farklı	11
kedi	15	üzül-	13	etraf	11
kalabalık	15	buluş-	13	kendi	11
internet	15	kapat-	13	günlük	11
iş	15	yürü-	13	gömlek	11
ertesi	15	yorul-	13	ekmek	11
albüm	15	yirmi	12	garson	11
biri	15	şeker	12	hiç	11
sür-	15	uygun	12	harita	11
in-	15	turistik	12	bölüm	11
topla-	15	yine	12	altı	11
ara-	15	üst	12	duy-	11
sürpriz	14	metro	12	memnun ol-	11
öğle	14	öğle yemeği	12	hediye et-	11
pastane	14	mutlu	12	seyret-	11
koltuk	14	nere	12	ulaş-	11
ora	14	kahve	12	veya	10
kart	14	eş	12	sevgili	10
karşı	14	isim	12	spor	10
içecek	14	hava	12	taksit	10
havalimanı	14	fen	12	sinema	10
birinci	14	ayakkabı	12	saray	10
tebrik et-	14	dokuz	12	maç	10
kazan-	14	balon	12	kasiyer	10
bilgi ver-	14	cümle	12	içinde	10
yiyecek	13	çadır	12	haklı	10
yaz tatili	13	ayrıca	12	halı	10
spor salonu	13	cuma	12	kelime	10
tahta	13	pazartesi	12	balık ekme	10
sokak	13	telefon et-	12	annecik	10
ülke	13	dinle-	12	boş	10
pantolon	13	gülümse-	12	bırak-	10
oraya	13	sıcak	11	bahset-	10

Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>
eğlen-	10	şaşır-	9	plan yap-	8
yemyeşil	9	gül-	9	uyan-	8
süs	9	izle-	9	izin ver-	8
teknolojik	9	sonuç	8	süsle-	8
şort	9	tabak	8	as-	8
yarışmacı	9	teklif	8	seyahat acentesi	7
toplantı	9	söz	8	yumurta	7
yolculuk	9	yatak	8	tarihî yarımada	7
yol	9	tane	8	yedinci	7
uzun	9	sosyal bilgiler	8	tarım	7
yaz	9	yapmak	8	su ısıtıcısı	7
yatak odası	9	turizm	8	tepe	7
müdür yardımcısı	9	yenge	8	teşekkür	7
koridor	9	yolcu	8	saç	7
satıcı	9	üçüncü	8	manav	7
minibüs	9	ses	8	müzik	7
fırın	9	sonraki	8	pencere	7
elbette	9	lezzetli	8	lokum	7
eczane	9	rüya	8	ikram	7
erkek	9	program	8	inşallah	7
geçen	9	eğitim	8	kiralamak	7
kenar	9	heyecan	8	hayvanat bahçesi	7
hastane	9	kız kardeş	8	kamyon	7
hayat	9	alt	8	hazırlık	7
akraba	9	ayran	8	ilaç	7
daire	9	buzdolabı	8	hepsi	7
çarşamba	9	alan	8	fiyat	7
aynı	9	az	8	hızlı	7
dışarı	9	belediye başkanı	8	kaçıncı	7
banyo	9	ateş	8	hikâye	7
deniz	9	aferin	8	kasa	7
alkışla-	9	çiçek	8	hoca	7
öde-	9	asansör	8	görev	7
taşı-	9	başarılı	8	ailece	7
özle-	9	duvar	8	baş	7
araştır-	9	bir süre	8	balkon	7
ders çalış-	9	arka	8	çamaşır makinesi	7
kirala-	9	birbiri	8	balık tutmak	7
mutlu ol-	9	dosya	8	çarşı	7
hazırlan-	9	kutla-	8	buçuk	7
karşıla-	9	kontrol et-	8	çevre	7
araştırma yap-	9	doldur-	8	açmak	7

Temel Sözcükler	f	Temel Sözcükler	f	Temel Sözcükler	f
adres	7	kıta	6	sekiz	5
biyoloji	7	gelmek	6	yazı	5
boğaz	7	kira	6	mesela	5
dünya	7	genellikle	6	köfte	5
hediye ver-	7	dış	6	rengarenk	5
gönder-	7	dördüncü	6	kuru yemiş	5
kapan-	7	ara	6	kredi kartı	5
temizle-	7	haziran	6	masa tenisi	5
rica et-	7	aralık (ay)	6	salata	5
kabul et-	7	borç	6	kurabiye	5
tren	6	çorba	6	renk	5
yorgun	6	çöp	6	oradan	5
ucuz	6	ağrı-	6	kültür	5
sekizinci	6	ekle-	6	koli	5
zarar	6	anla-	6	orman	5
üyelik	6	heyecanlan-	6	mangal	5
yemekhane	6	uyu-	6	sakin	5
voleybol	6	paketle-	6	ocak (mutfak)	5
süt	6	kur-	6	mum	5
temizlik	6	tut-	6	puan	5
yüz (vücut)	6	dolaş-	6	sarnıç	5
tabii	6	şarkı söyle-	6	kişilik	5
su	6	bas-	6	perde	5
para	6	yüz-	6	otopark	5
sağ	6	alışveriş yap-	6	kahvaltılık	5
ne ne	6	oyun oyna-	6	emlakçı	5
konaklama	6	tanıştır-	6	enişte	5
mezun	6	tepsi	5	giysi	5
mor	6	şu	5	gidiş dönüş	5
kule	6	uyumak	5	gerçekten	5
otuz	6	sözlük	5	emin	5
mercimek çorbası	6	yuvarlak	5	iş yeri	5
köşe	6	toplam	5	elbise dolabı	5
öğrenmek	6	seksen beş	5	düzenli	5
meyve	6	vermek	5	kardeş okul	5
kadayıf	6	yalnız	5	hediyelik	5
fayda	6	soyadı	5	görev yeri	5
kantin	6	yöresel	5	fatura	5
hızlı tren	6	sefer	5	faydalı	5
henüz	6	yüksek	5	harika	5
grup	6	turist	5	istasyon	5
gazete	6	şoför	5	ihtiyaç	5

Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>
fıstıklı baklava	5	üniversite	4	müşteri	4
ilan	5	yemek masası	4	neşeli	4
birer	5	uzak	4	konser	4
bina	5	sınıf öğretmeni	4	saatçi	4
bu arada	5	sıra (oturak)	4	meşhur	4
cep telefonu	5	yarınki	4	sahip	4
perşembe	5	yürüme	4	özellikle	4
çeşitli	5	vakit	4	satranç	4
alo	5	torun	4	klima	4
durak	5	tanıtım	4	pastacı	4
dil	5	uzaklık	4	eğlenceli	4
defa	5	temiz	4	hobi	4
anı	5	yavaş	4	kilometre	4
bayram şekeri	5	tuvalet	4	kalem	4
bardak	5	sütlaç	4	kazak	4
duyuru	5	sevinç	4	indirim	4
akıllı tahta	5	zayıf	4	giriş	4
beden	5	uçak	4	elektrikli süpürge	4
börek	5	yüz elli	4	kahve makinesi	4
aşama	5	uçurtma	4	hayvan	4
bugünkü	5	siyah	4	kaçta	4
dur-	5	sipariş	4	iskender kebabı	4
sarı-	5	tenis	4	kestane şekeri	4
dışarı çık-	5	tahlil	4	gelme	4
katılabil-	5	şehir merkezi	4	gişe	4
yemek ye-	5	sunucu	4	her biri	4
alış-	5	tişört	4	hasta	4
et-	5	portakal	4	karın	4
alabil-	5	meslek	4	kimse	4
sıraya gir-	5	manzara	4	il	4
görün-	5	odalı	4	kaban	4
dikkatli ol-	5	koca	4	ilçe	4
düzenle-	5	mobilya	4	final	4
tavsiye et-	5	renkli	4	ağrı kesici	4
belli ol-	5	okuma	4	ağustos	4
dile-	5	sahil	4	doğum	4
imzala-	5	mola	4	boya kalemi	4
izin iste-	5	misafir etmek	4	dal	4
düş-	5	lazım	4	bayram namazı	4
kes-	5	neden	4	babacık	4
tencere	4	orta	4	böyle	4
tavuk	4	mantar çorbası	4	dolap	4

Temel Sözcükler	f	Temel Sözcükler	f	Temel Sözcükler	f
bazen	4	yoğurt	3	önem	3
beyefendi	4	üzeri	3	konuşmak	3
beden eğitimi	4	sıcak çikolata	3	nakit	3
davet	4	üzerine	3	sahne	3
bulaşık makinesi	4	yardım	3	örnek	3
bank	4	üzgün	3	ödemek	3
cevizli baklava	4	yüz (sayı)	3	özellik	3
dilim	4	takım elbise	3	ofis	3
anahtar	4	yaşlı	3	okullar arası	3
artık	4	sunum	3	kolonya	3
çalışma	4	şarkı söylemek	3	kural	3
domates	4	sebze	3	saat kulesi	3
başarı	4	tarih	3	meyve sıkacağı	3
dört yüz	4	sonunda	3	nine	3
beyaz eşya	4	ulaşım	3	mont	3
askı	4	sürü	3	konferans	3
vedalaş-	4	yapma	3	peynir	3
süpür-	4	sinirli	3	mikrofon	3
ara ver-	4	yukarı	3	koku	3
bilgi al-	4	video	3	o yüzden	3
hareket et-	4	şunlar	3	kuş	3
koş-	4	yeter	3	litre	3
yaklaş-	4	şurup	3	mutlaka	3
el öp-	4	yetmiş beş	3	sayfa	3
söndür-	4	seviye	3	kötü	3
endişelen-	4	teneffüs zili	3	karı	3
benze-	4	üç yıldızlı (otel)	3	kimya	3
anlaş-	4	yabancı	3	kez	3
var-	4	zararlı	3	göz	3
pişir-	4	yağmur	3	harçlık	3
yak-	4	tekne	3	gülme	3
röportaj yap-	4	yirmi beş	3	kaşık	3
sat-	4	sekiz yüz elli	3	iki milyon	3
dağıt-	4	yağmurlu	3	görmek	3
şura	3	terlik	3	iki yüz	3
yaklaşık	3	satranç takımı	3	giriş ücreti	3
top	3	sağlık	3	ekran	3
tost	3	kolay	3	kanepes	3
tarihî eser	3	öğrenci bileti	3	fizik	3
soyunma odası	3	sandalye	3	kasap	3
şarkı	3	lunapark	3	elli	3
yazıcı	3	mavi	3	kaza	3

Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>
izin	3	selamlaş-	3	sence	2
kıymalı pide	3	turnuva yap-	3	yalnızlık	2
kabin	3	seslen-	3	tuz	2
giriş katı	3	form doldur-	3	sevgi	2
gazeteci	3	duyuru yap-	3	tür	2
kirli	3	geçir-	3	şehir turu	2
ev sahibi	3	değiş-	3	yüzde otuz	2
elma	3	gelebil-	3	selam	2
ekstra	3	karşılaş-	3	sizce	2
dayı	3	yırt-	3	yatmak	2
ağşama kadar	3	rahatsızlan-	3	zevkli	2
balıkçı	3	say-	3	yavrum	2
araç	3	traverten	2	ziyaret	2
döner	3	yeme	2	tereyağı	2
dedecik	3	yüzme	2	mevsim	2
ceket	3	sofra	2	saye	2
bulaşık	3	simit	2	saniye	2
düz	3	taraf	2	memur	2
bayram harçlığı	3	tüm	2	nokta	2
coğrafya	3	tarak	2	lamba	2
ayna	3	zeytin	2	numara	2
an	3	tarif	2	pijama	2
berber	3	yeniden	2	meyve suyu	2
diyafon	3	seçim	2	merkez	2
bisiklet	3	söylemek	2	paragraf	2
tarif et-	3	sol	2	öyle	2
kaybol-	3	sergi	2	künefe	2
toplan-	3	taşınmak	2	polis	2
paylaş-	3	yüz doksan	2	pasaport	2
misafir et-	3	sınıf başkanı	2	sayesinde	2
çek-	3	zarf	2	makine	2
taşınabil-	3	tavuk suyu	2	müsait	2
besle-	3	yedi bin yedi yüz	2	sarı	2
uçur-	3	tavuk suyu çorbası	2	postacı	2
yetiş-	3	yemekçi	2	peçete	2
açıkla-	3	tebrik	2	mantar	2
kok-	3	toplama	2	masal	2
muayene et-	3	tebrik kartı	2	özel	2
acele et-	3	yeterli	2	parça	2
mutlu et-	3	yakından	2	nereden	2
satın al-	3	tost makinesi	2	kutu	2
hatırla-	3	sütlü mısır gevreği	2	pul	2

Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>
saha	2	kâse	2	detay	2
rahatsızlık	2	etmek	2	buradan	2
parti	2	görev süresi	2	bin yüz	2
rapor	2	hâlâ (zaman)	2	altıncı	2
not defteri	2	katlı	2	bagaj	2
maydanoz	2	elli beş	2	aylık	2
masa saati	2	havuz	2	dinlenmek	2
nereli	2	geç	2	büyükbaba	2
öğle arası	2	fındıklı lokum	2	bir gün	2
kitaplık	2	kale	2	cadde	2
mektup	2	kıyma	2	bekleme	2
onuncu	2	hostes	2	cam	2
sarımsak	2	fakir	2	bugünlük	2
palto	2	kalmak	2	acil	2
patlıcan kebabı	2	güneş gözlüğü	2	çalışma masası	2
pano	2	kamera	2	bazen bazen	2
meşgul	2	heykel	2	ait	2
kontrol	2	fen bilgisi	2	bilgi almak	2
kuru	2	adana kebabı	2	birazdan	2
kurmak	2	salı	2	değerli	2
portakal suyu	2	böylece	2	benzer	2
numaralı	2	çekmece	2	deneme	2
fakat	2	adam	2	çatal	2
kaşarlı pide	2	bulut	2	denemek	2
karar	2	doğa yürüyüşü	2	ağrı	2
güneşli	2	alışmak	2	bakkal	2
kayıt	2	döner kebabı	2	beş yüz	2
eşyalı	2	bulvar	2	düşünce	2
hazırlama	2	ders çalışmak	2	çikolatalı	2
ilginç	2	düşük	2	çilek	2
genel	2	cevizli	2	bundan sonra	2
ilkbahar	2	afiş	2	uyandır-	2
geniş	2	acaba	2	çalıştır-	2
elektronik	2	anlatma	2	birinci ol-	2
kebab	2	doksan	2	diyet yap-	2
eksik	2	beyaz	2	cevap verebil-	2
günde	2	çamaşır	2	kayıt yap-	2
istek	2	asla	2	el salla-	2
görünüş	2	mayıs	2	fırçala-	2
e-posta	2	acil servis	2	san-	2
hat (sanat)	2	bilgi vermek	2	kayıt yaptır-	2
izninizle	2	dağ	2	kucakla-	2

Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>
sık-	2	tanışmak	1	ünlü	1
hazırlık yap-	2	taş	1	soğuk	1
ayır-	2	televizyon kanalı	1	şikayet	1
üfle-	2	un	1	sütlü çay	1
at-	2	şaşkın	1	sohbet etmek	1
verebil-	2	yıldızlı	1	serin	1
balık tut-	2	sehpa	1	teşekkür belgesi	1
rüya gör-	2	yakmak	1	takım	1
dene-	2	yaş günü	1	soru sormak	1
hisset-	2	taşınma	1	tuzlu	1
tak-	2	yaşasın	1	taze	1
ilaç yaz-	2	tam	1	yurt dışı	1
takip et-	2	sorma	1	tıraş makinesi	1
uç-	2	uyku	1	stadyum	1
dök-	2	süslü	1	şişe	1
uğra-	2	tehlikeli	1	yürüyen merdiven	1
tanı-	2	uzman	1	sorun	1
dik-	2	yakında	1	sıfır	1
tara-	2	vapur	1	sosis	1
uzat-	2	sayma	1	uçuş	1
incele-	2	şekil	1	tebessüm	1
üşü-	2	spor yapmak	1	yüz yirmi	1
tart-	2	tavsiye almak	1	sırasıyla	1
düzeltil-	2	yalnız olmak	1	şapka	1
ödev ver-	2	yaya geçidi	1	sebep	1
yağ-	2	taksi	1	uyanmak	1
hareketsiz kal-	2	şemsiye	1	yeşil ışık	1
yakış-	2	şakacı	1	telaş	1
ödünç alabil-	2	sırasında	1	üye olmak	1
bağır-	2	şanslı	1	yardımsaver	1
teklif et-	2	sucuk	1	tecrübeli	1
yardımcı ol-	2	yaprak	1	telefon numarası	1
ip atla-	2	sessiz	1	yetişkin	1
belirle-	2	sınıfça	1	ziyaret etme	1
tercih et-	2	tanıma	1	şifre	1
yırtıl-	2	simitçi	1	zorlanma	1
hazır ol-	2	zürafa	1	yazılı	1
öğret-	2	yılan	1	tanışma	1
başarılı ol-	2	uzaktan	1	yazın	1
yürüyüş	1	yıllık	1	yazma	1
trafik	1	sayın	1	ters	1
yetmiş	1	trabzon ekmeği	1	kumaş	1

Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>
no	1	patatesli gözleme	1	mesafe	1
öğleden sonra	1	önceden	1	mezuniyet	1
pahalı	1	patlıcan	1	kullanım	1
reçete	1	önlemek	1	mısır gevreği	1
mekan	1	okumak	1	kuru fasulye	1
sade	1	maymun	1	niye	1
o halde	1	paylaşım	1	pratik	1
masmavi	1	nane limon çayı	1	önceki	1
pamuk	1	pazar yeri	1	problem	1
medeniyet	1	reçel	1	maalesef	1
mod	1	olay	1	orası	1
komik	1	kusura bakmamak	1	milli park	1
ocak (ay)	1	olta	1	proje	1
sabırsızlık	1	metre	1	nöbetçi eczane	1
model	1	mahalle arkadaşı	1	kullanmak	1
meyve ağacı	1	resepsiyon	1	saygı	1
komedi	1	merdiven	1	nane	1
meyveli	1	oyynamak	1	radio	1
paranın üstü	1	peşin	1	hafta içi	1
kurdele	1	oyun oynamak	1	genç	1
memnun	1	on beşinci	1	kıyı	1
kömür	1	kutlamak	1	ister ister	1
laboratuvar	1	peynirli	1	gri	1
ortaokul	1	kumsal	1	fotokopi makinesi	1
parmak	1	on bir bin	1	düzenleme	1
mantı	1	saçlı	1	iş adamı	1
muayene olmak	1	on dokuzuncu	1	gündüz	1
oy	1	sade lokum	1	hâl	1
okçuluk	1	pilav	1	ışık	1
ödeme	1	ödünç almak	1	işte	1
menemen	1	lacivert	1	kaybetmek	1
saç kurutma makinesi	1	sağlıklı	1	efendim	1
menü	1	plan yapma	1	kek	1
ödünç	1	kravat	1	günlük hayat	1
mercimek	1	plastik	1	endişeli	1
kitapçı	1	öğlen	1	izleme	1
pastırma	1	mümkün	1	ip	1
sakal	1	öğleye doğru	1	izlemek	1
patates kızartması	1	polislik	1	kira sözleşmesi	1
salça	1	salatalık	1	elektrik	1
patatesli börek	1	lahmacun	1	hava durumu	1
sanat	1	salıncak	1	hemşire	1

Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>
kaşar	1	eğlence	1	çıkış kapısı	1
her gün	1	el çantası	1	ameliyat	1
havuç	1	gezme	1	çınar	1
kablosuz internet bağlantısı	1	kan tahlili	1	alışveriş yapmak	1
inatçı	1	haftalık	1	belge	1
futbol	1	girmek	1	çalışma yöntemi	1
eşyasız	1	kırk beş	1	çift	1
göstermek	1	ekip	1	düğme	1
gezme	1	kışın	1	belki	1
görüşmek	1	kapalı	1	ayrıntı	1
kır çiçeği	1	fırsat	1	bilim	1
elektrik süpürgesi	1	evlat	1	beri	1
ezogelin çorbası	1	internet adresi	1	anlam	1
eczacı	1	kaplumbağa	1	birden	1
hiçbir	1	görme	1	çoğu	1
kadın	1	karabiber	1	beşinci	1
giriş kapısı	1	ki	1	bin dört yüz	1
hangisi	1	ileri	1	doğa	1
etek	1	ipek	1	bin iki yüz	1
güler yüzlü	1	ileride	1	abla	1
kiralık	1	fotoğraf çekimi	1	bin (sayı)	1
hesap	1	hatıra	1	akşama doğru	1
iletişim	1	fıstık	1	çubuk	1
götürme	1	hızla	1	adet	1
eser	1	el öpmek	1	aslan	1
hanımefendi	1	hattat	1	dört yüz altmış	1
ezogelin	1	ekmek kızartma		adım	1
eşofman	1	makinesi	1	bıçak	1
ısıtıcı	1	eylül (ay)	1	binlerce	1
güzelce	1	kişi başına	1	biber	1
fırıncı	1	kalın	1	dâhil	1
hoparlör	1	kalite	1	düşünme	1
imkân	1	civar	1	binmek	1
gözlü	1	amaç	1	ders programı	1
kayıp ilanı	1	durum	1	antep fıstığı	1
ısınmak	1	bal	1	detaylı	1
hızlıca	1	dinlemek	1	dakikalık	1
haber yapmak	1	ayrıntılı	1	aşağı	1
kazanmak	1	çağ	1	aşçı	1
hafif	1	çeyrek geçe	1	dikkat	1
gezdirmek	1	çay bahçesi	1	damat	1
eğlenmek	1	çıkış	1	baharatlı	1
		alışma	1		

Temel Sözcükler	f	Temel Sözcükler	f	Temel Sözcükler	f
dar	1	um-	1	selamla-	1
dinlenme	1	maç yap-	1	cevaplayabil-	1
buluşma yeri	1	vefat et-	1	ihtiyacı ol-	1
dış doktoru	1	çalışabil-	1	okuyabil-	1
açık büfe	1	yarış-	1	zahmet et-	1
alıştırma	1	iyi ol-	1	kaydet-	1
davetli	1	acık-	1	hazırlayabil-	1
birinci olmak	1	ilerle-	1	güven-	1
bir anda	1	uygulama yap-	1	paylaşabil-	1
arkeoloji	1	değiştirebil-	1	harca-	1
açık hava tiyatrosu	1	üye ol-	1	kalabil-	1
armut	1	görebil-	1	tanıt-	1
bir ara	1	kopar-	1	dikkat et-	1
çabuk	1	indir-	1	onayla-	1
bir bir	1	yardım al-	1	kolaylaştır-	1
dost	1	demle-	1	bilgi edin-	1
altı bin	1	açıklama yap-	1	planla-	1
çağırarak	1	misafir ol-	1	başar-	1
altı yüz	1	ilgilen-	1	ütü yap-	1
alma	1	den-	1	kaynat-	1
altı yüz yirmi	1	zaman geçirebil-	1	hesapla-	1
çalışmak	1	söyleyebil-	1	eğil-	1
aramak	1	piş-	1	gezdir-	1
akıl	1	spor yap-	1	kazanabil-	1
değişik	1	uzaklaş-	1	azal-	1
ayrılmak	1	sula-	1	hasta olabil-	1
demek	1	rahatla-	1	video çek-	1
duyuru yapmak	1	sun-	1	haşla-	1
babaannecik	1	çevir-	1	sallan-	1
dükkan	1	diz-	1	tehlikeli ol-	1
ay	1	arkadaş ol-	1	gezebil-	1
böcek	1	katla-	1	kahvaltı yap-	1
aleykümselam	1	kaldır-	1	arzu et-	1
aniden	1	böl-	1	tekrar edebil-	1
derece	1	yapabil-	1	yapıştır-	1
çekim	1	götürebil-	1	kıl-	1
araştırma	1	kan al-	1	dol-	1
acente	1	destekle-	1	hatırlat-	1
uzatabil-	1	ısın-	1	yardımcı olabil-	1
bastır-	1	şifre gir-	1	öğrenebil-	1
yan-	1	ısıtabil-	1	gidebil-	1
ameliyat ol-	1	evlen-	1	araştırma yapabil-	1

Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>	Temel Sözcükler	<i>f</i>
ısıt-	1	büyü-	1	zaman geçir-	1
tokalaş-	1	gerek-	1	kirlet-	1
yemek yap-	1	serinle-	1	bekleyebil-	1
araba kullan-	1	bulabil-	1	uğurla-	1
yerleş-	1	yükle-	1		
öp-	1	anlatabil-	1	Toplam	24082
yet-	1	servis et-	1		
toplantı yap-	1	park et-	1		

Tablo 3'te, Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de yer alan 1724 farklı temel sözcüğün kullanım sıklıkları gösterilmektedir. Bu kelimeler, okuma kitaplarında toplamda 24082 kez kullanılmıştır. Bu tablodan hareketle çalışma kapsamında incelenen yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarında en sık kullanılan 20 temel sözcük şöyle sıralanmaktadır: *Ve, sonra, bir, de, çok, git-, bey, bu, hanım, var, ev, ben, de-, i-, onlar, gel-, mi, anne, arkadaş, gün*. En sık kullanılan ilk 20 temel sözcük içinde, 4 fiil ve 16 isim soylu sözcük olmak üzere isim soylu sözcüklerin daha fazla kullanıldığı görülmektedir.

3.3. Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de Yer Alan İkilemelerin Hangileri Olduğuna Yönelik Bulgular ve Yorum

Bu kısımda, Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de yer alan ikilemeler ve bu ikilemelerin kullanım sıklıkları bulunmaktadır. Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de yer alan ikilemeler ve kullanım sıklıkları şöyledir:

Tablo 4.

Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nde Yer Alan İkilemeler ve Kullanım Sıklıkları

İkileme	<i>f</i>
güle güle	6
tek tek	4
türlü türlü	1
kendi kendime	1
yavaş yavaş	1
seve seve	1
sık sık	1
Toplam	15

Tablo 4'e göre Türkçe öğrenen yabancılar için hazırlanmış Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de, 7 farklı ikileme toplam 15 kez kullanılmıştır. Okuma kitaplarında en çok kullanılan *güle güle* ikilemesi 6, *tek tek* ikilemesi 4 sıklık değerine sahipken *türlü türlü*, *kendi kendime*, *yavaş yavaş*, *seve seve*, *sık sık* ikilemeleri kitaplarda birer kez yer almıştır.

3.4. Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de Yer Alan Deyimlerin Hangileri Olduğuna Yönelik Bulgular ve Yorum

Bu kısımda Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan deyimler ve bu deyimlerin kullanım sıklığı yer almaktadır. Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan deyimler ve kullanım sıklıkları şunlardır:

Tablo 5.

Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de Yer Alan Deyimler ve Kullanım Sıklıkları

Deyim	f	Deyim	f	Deyim	f
hoş geldiniz	45	not etmek	3	göz kırpmak	1
hoş bulduk	27	haber almak	2	kan vermek	1
sağ ol	25	haber vermek	2	gurur duymak	1
davet etmek	18	fark etmek	2	sergi açmak	1
ziyaret etmek	15	mola vermek	2	bir araya gelmek	1
izin almak	14	sahneye çıkmak	2	sipariş vermek	1
fotoğraf çekmek	13	zarar vermek	2	problem olmak	1
parmak kaldırmak	11	kendine gelmek	2	söz vermek	1
karar vermek	11	geç kalmak	2	puan vermek	1
geçmiş olsun	9	kaza geçirmek	2	tatil olmak	1
piknik yapmak	9	zor gelmek	1	randevu almak	1
selam vermek	9	söz almak	1	baş sallamak	1
kamp yapmak	6	alışverişe çıkmak	1	yer tutmak	1
faydalı olmak	6	destek olmak	1	haberi olmak	1
selam söylemek	5	sipariş etmek	1	hayal kurmak	1
vakit geçirmek	5	konser vermek	1	ders vermek	1
yola çıkmak	4	fikrini almak	1		
sürpriz yapmak	4	geri dönmek	1	Toplam	286
ayağa kalkmak	4	veda etmek	1		

Tablo 5’e göre Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de 54 farklı deyim toplam 286 kez kullanılmıştır. Kitaplarda en çok kullanılan ilk 5 deyim şu şekilde sıralanmaktadır: *hoş geldiniz*, *hoş bulduk*, *sağ ol*, *davet etmek* ve *ziyaret etmek*. En çok kullanılan *hoş geldiniz* deyiminin sıklığı 45 iken *hoş bulduk* deyimini 27, *sağ ol* deyimini 25, *davet etmek* deyimini 18 ve *ziyaret etmek* deyimini 15 sıklık değerine sahiptir.

3.5. Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de Yer Alan Atasözlerinin Hangileri Olduğuna Yönelik Bulgular ve Yorum

Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan okuma kitaplarında herhangi bir atasözü bulunmamaktadır. Bu sebeple atasözü verilerine yönelik tablo oluşturulamamıştır.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

4.1 Sonuç ve Tartışma

Bu çalışma “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için hazırlanmış okuma kitaplarında yer alan söz varlığı öğeleri nelerdir?” problem cümlesinden hareketle gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın araştırma sorularıyla ilişkili olarak farklı sonuçlara ulaşılmıştır.

Bu çalışma neticesinde, Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de kullanılan toplam ve farklı temel sözcük, ikileme, deyim ve atasözü sayısı tespit edilmiştir. Buna göre;

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için hazırlanmış Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan 14 okuma kitabında, 1785 farklı kelime toplamda 24383 kez kullanılmıştır. Farklı kelime sayısının toplam kelime sayısına bölünmesiyle elde edilen kelime kat sayısı ise 0,073’tür. Tespit edilen kelime kat sayısından hareketle okuma kitaplarında yer alan kelimelerin çok sık tekrar ettiği anlaşılmaktadır. İncelenen okuma kitaplarının A1-A2 seviyesinde hazırlandığı göz önünde bulundurulduğunda bu tekrarların öğrenmeyi pekiştirici nitelikte olduğunu söylemek mümkündür.

Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan okuma kitaplarında, isimlerin ve fiillerin oluşturduğu temel sözcükler kategorisinde 1724 farklı temel sözcük kullanılmıştır. Bunların toplam kullanım sıklığı ise 24082’dir. Açık’a (2013) göre dil öğrencilerinin ihtiyaçlarını karşılamak için ilk öğreneceği kelimeler önce isimler sonra ise fiillerdir. Bu çalışma neticesinde de isim ve fiillerin okuma kitaplarında diğer kelime türlerinden daha fazla kullanıldığı görülmektedir.

İncelenen okuma kitaplarında, 7 farklı ikilemenin toplamda 15 kez yer aldığı tespit edilmiştir. Buna göre yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarında, diğer söz varlığı öğelerine göre ikileme kullanımının az sayıda kaldığı görülmektedir. İkilemeler, anlatımı kolaylaştırdığı gibi öğrenmeyi de kolaylaştırıcı niteliktedir (Göçen, 2016, s. 44). Bu kolaylaştırıcı niteliklerinden hareketle yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarında ikilemelerin daha fazla yer alması önemlidir.

Okuma kitaplarında, 54 farklı deyim sıklıklarıyla beraber toplamda 286 kez yer alırken hiç atasözü kullanılmamıştır. İncelenen 14 okuma kitaplarının 7’sinin A1 seviyesine ait olduğu düşünüldüğünde kitaplarda atasözlerinin kullanılmaması doğal karşılanabilir. Nitekim Kurudayıoğlu (2020, s. 60) A1 seviyesinin, hedef dilin giriş kapısı mahiyetinde olduğunu belirtmektedir. Kalfa (2020, s. 118) da atasözlerinin sadece aynı dili konuşanların değil aynı kültürü paylaşanların yükledikleri ortak anlamsal kodlarla yaşayan sözlü kültür ürünleri olduğunu ifade etmektedir. Dolayısıyla A1 seviyesindeki okuma kitaplarında, aynı kültürü paylaşan insanların ortak ürünü olan atasözlerinin, dil yapısı da göz önünde bulundurulduğunda kullanılmasının öğrenciler için erken olduğu düşünülebilir. Bunların yanında yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarının söz varlığını ortaya koyan çalışmalar incelendiğinde ders kitaplarında A2 seviyesinden itibaren atasözlerine yer verildiği görülmektedir (Göçen, 2016; Hayran, 2019). Dolayısıyla incelenen Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de 7 kitabın A2 seviyesinde olduğu düşünüldüğünde bu kitaplarda basit, anlaşılır atasözlerine yer verilebileceği söylenebilir.

Bu çalışma neticesinde, Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan temel sözcüklerin hangileri olduğu tespit edilmiştir. Buna göre;

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için hazırlanmış Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan 14 okuma kitabında en sık kullanılan 10 temel sözcük “ve, sonra, bir, de, çok, git-, bey, bu, hanım, var” şeklinde sıralanmaktadır. Bu kelimelerden “ve, bir, bu” yazılı Türkçenin en sık kullanılan (Çal, 2015; Ölker, 2011; Öztürk, 2013) ilk 10 kelimesi arasında yer almaktadır. Yabancılar için temel seviyede

hazırlanmış Türkçe okuma kitapları üzerinde yapılan farklı çalışmalarda da “*ve, sonra, bir, de, çok*” kelimelerinin, sıklığı en yüksek ilk 10 kelime arasında yer aldığı görülmektedir (Göçen, Şen ve Duman, 2020, s. 53). Dolayısıyla bu çalışmada elde edilen verilerin hem yazılı Türkçenin sıklık verileriyle hem de yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için hazırlanmış farklı okuma kitaplarının sıklık verileriyle örtüştüğü görülmektedir.

Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan kelimeler göz önünde bulundurulduğunda okuma kitaplarında yer alan “*açık hava tiyatrosu, kablosuz internet bağlantısı, tavuk suyu, kira sözleşmesi, kardeş okul, bayram şekeri, akıllı tahta, saat kulesi, çalışma yöntemi, kişi başına, fotoğraf çekimi, kan tahlili, pazar yeri, mahalle arkadaşı, maç yapmak, balık tutmak, fotokopi makinesi, doğa yürüyüşü, pasturma, akşama doğru, ders programı, ısıtıcı, su ısıtıcısı, öğleye doğru, öğle arası, giriş katı, polislik, yeşil ışık, teneffüs zili, meyve sıkacağı, saatçi, günlük hayat, video çek-, diyet yap-, şifre gir-, yardım al-, ütü yap-, ısıtılabilir-, kan al-, araştırma yap-*” gibi kelimelerin ders kitaplarında yer almadığı, yabancılar için Türkçe ders kitapları üzerinde yapılan çalışmalar (Göçen, 2016) incelendiğinde fark edilmektedir. Buradan hareketle incelenen okuma kitaplarının, kelime öğretimi desteklediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu çalışma neticesinde, Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan ikilemelerin hangileri olduğu tespit edilmiştir. Buna göre;

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için hazırlanmış Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan 14 okuma kitabında “*güle güle, tek tek, türlü türlü, kendi kendime, yavaş yavaş, seve seve, sık sık*” ikilemeleri kullanılmıştır. Yapılan çalışmalarda *türlü türlü* ikilemesi dışında okuma kitaplarında sıklıkla kullanılan diğer bütün ikilemelerin, temel seviyedeki Gazi, Yeni Hitit ve İstanbul yabancılar için Türkçe ders kitaplarında da sıklıkla kullanıldığı görülmektedir (Göçen, 2016, s. 347). *Güle güle* ikilemesi Gazi, Gökkuşluğu, İstanbul, İzmir, Lale ve Yeni Hitit olmak üzere 6 ders kitabı üzerinde yapılan sıklık çalışmasına (Aydın, 2015) göre bütün kitaplarda yer almaktadır. Bununla birlikte temel seviyede Türkçe öğrenenler için hazırlanmış farklı okuma kitaplarını inceleyen araştırmalarda da *tek tek* ve *seve seve* ikilemeleri hariç diğer bütün ikilemelerin sıklıkla kullanıldığı anlaşılmaktadır (Göçen, Karabulut, Yıldız Memiş ve Darama, 2020, s. 120). Buna göre gerek ders kitaplarında gerekse farklı okuma kitaplarında kullanılan ikilemeler ile bu çalışmada tespit edilen ikilemeler örtüşmektedir. Bu da öğrencilere bildikleri ikilemeleri tekrar etme fırsatı sunmaktadır. Bunlarla beraber bu çalışmada tespit edilen ikilemelerin yapı bakımından aynı kelimenin tekrar etmesiyle oluştuğu fark edilmektedir. İkilemelerin bu yapısı, temel seviyede Türkçe öğrenenler için uygun özelliktedir.

Bu çalışma neticesinde, Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan deyimlerin hangileri olduğu tespit edilmiştir. Buna göre;

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için hazırlanmış Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2’de yer alan 14 okuma kitabında, 54 farklı deyim 286 kez kullanılmıştır. Kitaplarda en çok kullanılan ilk 5 deyim “*hoş geldiniz, hoş bulduk, sağ ol, davet etmek, ziyaret etmek*” deyimleridir. Bu deyimler yapıları itibarıyla kolay öğrenilebilir ve günlük hayatta sıklıkla kullanılan deyimlerdir ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de öğrencilere temel seviyede öğretilmektedir. İncelenen okuma kitaplarında yer alan ve sıklıkla kullanılan deyimlerin günlük hayatta en sık kullanılan deyimler olması, yabancı dil olarak Türkçe öğrencilerine karşılaşma ihtimallerinin yüksek olduğu deyimleri sunmakta ve onlara bildikleri deyimleri tekrar etme fırsatı vermektedir. Bununla birlikte Kalfa’ya (2020, s. 119) göre temel seviyede iki kelimelik, somutlaştırılabilecek deyimlere yer verilmez. Okuma kitaplarında yer alan deyimler bu özellikleri taşımaktadır. Okuma kitapları üzerinde yapılan farklı sıklık çalışmaları incelendiğinde ise bu

çalışmada tespit edilen *selam söylemek, zor gelmek* deyiminin ilk kez B2; *ziyaret etmek, mola vermek, baş sallamak* deyimlerinin ise ilk kez C1 seviyesinde kullanıldığı görülmektedir (Göçen, Karabulut, Yıldız Memiş ve Darama, 2020, s. 130-134). Sözü edilen araştırmada, bu çalışmada tespit edilen deyimlerin ağırlıklı olarak ilk kez B1 seviyesinde kullanıldığı da göze çarpmaktadır. Bununla birlikte Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de yer alan *ders vermek* deymi; Yedi İklim yabancılar için Türkçe ders kitabında ilk kez B2, İstanbul yabancılar için Türkçe ders kitabında ilk kez C1, Gazi yabancılar için Türkçe ders kitabında ilk kez A2 seviyesinde kullanılırken Yeni Hitit ve İzmir yabancılar için Türkçe ders kitaplarında ise hiç yer almamaktadır (Gündoğdu, 2019, s. 195). Aynı zamanda bu çalışmada tespit edilen *karar vermek* deymi; İstanbul yabancılar için Türkçe ders kitabında ilk kez C1, Gazi yabancılar için Türkçe ders kitabında ilk kez A2, İzmir yabancılar için Türkçe ders kitabında ise ilk kez A1 seviyesinde kullanılırken Yedi İklim ve Yeni Hitit ders kitaplarında ise hiç kullanılmamıştır (Gündoğdu, 2019, s. 210). Benzer örnekler çoğaltılabilir. Bu verilerden anlaşılacağı üzere okuma ve ders kitaplarında hangi deyim hangi seviyede öğretilmesi konusunda bilinçli bir tercih söz konusu değildir. Deyimlerin okuma kitaplarında kullanımı tema ve bağlam ile ilgili olsa da aynı deyim farklı kitaplarda farklı seviyelerde kullanıldığı görülmektedir. Aksan'a (2015, s. 82) göre bir dil iyice öğrenilmiş olsa bile deyimler öğrenilmediği takdirde dil öğrenme çabası eksik kalır. Çünkü deyimler, herhangi bir yabancı dilin etkisinden uzak olmakla beraber toplumun öz malıdır (Çelik, 2019, s. 154). Bu sebeple hem dil öğrenme çabasının eksik kalmaması için hem de öğrencilerin Türkçenin ifade gücünden tam anlamıyla faydalanabilmeleri için deyimlerin Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde planlı ve bilinçli bir şekilde kullanılması gerekmektedir.

Bu çalışma neticesinde, Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de yer alan atasözlerinin hangileri olduğu tespit edilmiştir. Buna göre;

Türkçe öğrenen yabancılar için hazırlanmış Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2'de yer alan 14 okuma kitabında hiç atasözü kullanılmamıştır. Nitekim yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için hazırlanmış farklı okuma kitaplarında da atasözlerine yer verilmediği yapılan diğer çalışmalarda ortaya konmuştur (Göçen, Karabulut, Yıldız Memiş ve Darama, 2020, s. 119). Kalfa'ya (2020, s. 118) göre atasözleri hem yakın hem uzak anlamı düşündürmekle beraber daha çok uzak anlamın kastedildiği ifadelerdir. Bu sebeple zengin kelime bilgisini gerekli kılmaktadır. Atasözlerinin bu niteliğinden hareketle atasözlerinin A2 seviyesinde sınırlı olsa da kullanılabileceği söylenebilir. Atasözleri, dilin ve kültürün anlaşılmasını sağladığı için dil edinme sürecinde önemli bir role sahiptir (Tüm, 2010, s. 676). Serin'e (2017, s. 181) göre Türk milletinin dünyayı algılayış tarzının ve kültürünün öğrenciye aktarılmasında atasözlerinden yararlanılmalıdır. Dolayısıyla Türkçe öğrenen yabancıların Türkçeyi ve Türk kültürünü bir bütün olarak anlayabilmesi için atasözlerinin kullanımına önem verilmelidir.

4.2. Öneriler

Yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarındaki söz varlığı unsurlarını belirlemek amacıyla yapılan çalışmanın sonucunda incelenen okuma kitaplarında isim ve fillerden oluşan temel sözcüklerin, ikilemelerin, deyimlerin kullanıldığı ancak atasözlerine yer verilmediği tespit edilmiştir.

Çalışma kapsamında, incelenen okuma kitaplarında yer alan temel sözcüklerin ve deyimlerin büyük oranda tekrar ettiği tespit edilmiştir. Bu durum, temel seviyede Türkçe öğrenenlerin hem kelimelerle tekrar tekrar karşılaşarak yeni kelimeleri öğrenmelerine fırsat sunmakta hem de öğrendikleri kelimeleri tekrar etmelerine yardımcı olmaktadır. Bunun yanında okuma kitaplarında toplam kelimeler içinde daha fazla sayıda farklı kelimenin kullanılması, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin kelime hazinelerini geliştirmelerine katkı sağlayacaktır.

İncelenen okuma kitaplarında kullanılan ikilemelerin sayısının diğer söz varlığı öğelerine göre daha az olduğu görülmektedir. Okuma kitaplarında daha fazla sayıda ikilemenin bulunması, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin bildikleri ikilemeleri tekrar etmelerine ve yeni ikilemeleri öğrenmelerine yardımcı olacaktır.

Okuma kitapları üzerinde yapılan incelemede kitaplarda atasözü kullanımına yer verilmediği tespit edilmiştir. A2 seviyesi okuma kitaplarında kısa ve basit yapıdaki atasözlerine yer verilmesi, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin kelime hazinelerini zenginleştirmelerine destek olacaktır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yapılacak söz varlığı çalışmalarının doğru ve genellenebilir sonuçlar verebilmesi için belirli ölçütler çerçevesinde ve çok sayıda metin üzerinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Hangi seviyede hangi kelimelerin öğretileceğinin belirlenmesinin temelinin oluşturulan sıklık çalışmalarının daha fazla sayıda okuma kitabı üzerinde yapılması ders kitaplarından ve dil öğrencilerinin anlatımlarından elde edilen verilere destek sağlayacaktır. Tüm bu veriler Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında kelimelerin öğretimi konusunda araştırmacılara, öğreticilere ve materyal hazırlayanlara rehberlik edecektir.

KAYNAKÇA

- Açık, F. (2013). *Temel Türkçe (A1-A2) için söz dağarcığı tespit denemesi. Abdurrahman Güzel İçin Armağan Kitabı*. Ankara, Akçağ Yayınları.
- Aksan, D. (2015). *Her yönüyle dil-ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: TDK Yayınları.
- Arslan, N. (2014). *Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında söz varlığı unsurlarının incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Avrupa Konseyi (2013). *Diller için Avrupa ortak öneriler çerçevesi*. Almanya: Telc GmbH.
- Aydın, M. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders ve okuma kitaplarındaki kelime sıklığı ve seviyelere göre sözcük hazinesi çalışması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aydın, M. ve Açık, F. (2017). TÖMER kitaplarındaki kelime varlığı. *International Journal of Language Academy*, 5(1), 337-348.
- Banguoğlu, T. (1974). *Türkçenin grameri*. İstanbul: Baha Matbaası.
- Barın, E. (2003). Yabancılar Türkçenin öğretiminde temel söz varlığının önemi. *TÜBAR*, XIII, 311-317.
- Baş, B. (2011). Söz varlığı ile ilgili çalışmalarda kullanılacak ölçütler. *TÜBAR*, XXIX, 27-61.

- Bozkurt, B. (2015). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde orta seviye (B1-B2 düzeyi) hedef sözcük belirleme çalışması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çal, A. (2015). *1975-1980 yıllarındaki siyasi gazetelerde Türkçenin kullanımı*. Yayınlanmamış doktora tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Çelik, M. E. (2019). Türkçe kalıplaşmış sözlerin (atasözü, deyim, ikileme, kalıp söz) öğretimi. E. Boylu ve L. İltar (Ed.), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi politika, program, yöntem ve öğretim* (ss. 147-167). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çelik, S. (2014). *Yabancı dil olarak Almanca ve Türkçe öğretimi A1 ve A2 seviyesindeki ders kitaplarında kullanılan söz varlığının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çınar, İ. ve İnce, B. (2015). Türkçe ve Türk Kültürü ders kitaplarındaki söz varlığına derlem temelli bir bakış. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 3(1), 198-209.
- Çiçek, M. (2015). Avrupa dil programı sözcük setleri ile yabancılara Türkçe öğretimi kitaplarındaki sözcüklerin karşılaştırılması: Yunus Emre Enstitüsü Türkçe öğretim seti A1 ders kitabı örneği. *International Journal of Language Academy*, 3(2), 216-231.
- Ergin, M. (2009). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım/Yayım/Tanıtım.
- Göçen, G. (2016). *Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı anlatımlarındaki söz varlığı*. Yayınlanmamış doktora tezi. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Göçen, G., Gökmen, H., Şahin, B. ve Çelebi, M. (2020). Yabancılar için Türkçe okuma kitaplarında yer alan fiillerin incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 105, 146-172.
- Göçen, G., Gümüş, B., Kışla, C. ve Güdek, G. (2020). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için hazırlanan okuma kitaplarında yer alan sözcüklerin incelenmesi. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, 1(1), 33-63.
- Göçen, G., Karabulut, G., Yıldız Memiş, N. ve Darama, M. (2020). Yabancılar için Türkçe okuma kitaplarında yer alan ikileme, deyim ve atasözlerinin kullanım sıklığı ve seviyelere göre dağılımı. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 8(2), 112-142.
- Göçen, G., Şen, B. ve Duman, S. (2020). Yabancılar için Türkçe okuma kitaplarındaki isim soylu kelimelerin kullanım sıklığı. *TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 21, 46-73.

- Gün, M. ve Şimşek, R. (2017). Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarının incelenmesi: Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretimi A1-A2 Hikâye Seti Örneği. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(3), 502-517.
- Gündoğdu, İ. (2019). *Kültürler arası iletişim yaklaşımı açısından Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki deyimler*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Güneş, F. (2013). Kelimelerin gücü ve zihinsel sözlük. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1, 1-30.
- Hayran, T. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında söz varlığına yönelik bir inceleme*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Kalfa, M. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürel unsurların önemi. H. Karatay (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı* (ss. 111-121). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Karadağ, Ö. (2005). *İlköğretim I. kademe öğrencilerinin kelime hazinesi üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karatay, H. (2007). Kelime öğretimi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 141-153.
- Karatay, H. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde söz varlığı ve geliştirilmesi. H. Karatay (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı* (ss. 253-270). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kılıç, T. (2017). *Yedi İklim Türkçe ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe öğretim setlerindeki fiilimsilerin kullanım sıklığının belirlenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Korkmaz, Z. (2003). *Türkiye Türkçesi grameri şekil bilgisi*. Ankara: TDK Yayınları.
- Kurudayıoğlu, M. (2011). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin kelime hazinesi üzerine bir değerlendirme. *E-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 6(2), 1797-1808.
- Kurudayıoğlu, M. (2020). Diller için Avrupa ortak öneriler çerçevesi. H. Karatay (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı* (ss. 47-78). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kurudayıoğlu, M. ve Karadağ, Ö. (2005). Kelime hazinesi çalışmaları açısından kelime kavramı üzerine bir değerlendirme. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 293-307.

- Mustafaoğlu, R. (2018). *Yabancı dil olarak İngilizce ve Türkçe öğretimi A1 ve A2 seviyesindeki ders kitaplarının söz varlığı bakımından karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Onan, B. (2016). Söz varlığı terminolojisi üzerine. *Millî Eğitim*, 45(210), 11-29.
- Ölker, G. (2011). *Yazılı Türkçenin kelime sıklığı sözlüğü (1945-1950)*. Yayınlanmamış doktora tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Özbay, M. ve Melanlıoğlu, D. (2008). Kelime öğretiminde örnekleme önemi ve Divanü Lügat-it Türk. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(10), 49-59.
- Özdemirel, A. Y. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce ders kitaplarındaki sözcüklerin kullanım sıklığı bağlamında değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Öztürk, H. (2013). *1980'den 2010 yılına okunurluğu yüksek Türk romanlarının söz varlığı açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Serin, N. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitapları ile bu kitapları kullanan öğrencilerin söz varlığının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış doktora tezi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Şenyiğit, Y. (2020). *Yabancılar Türkçe öğretiminde sözlü dilin kelime sıklığı ve A1-A2 seviye sözlüğü*. Yayınlanmamış doktora tezi. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Şimşek, N. D. (2015). Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki metinlerin ilişkisel söz varlığı açısından değerlendirilmesi. *International Journal of Science Culture and Sport*, 3, 809-827.
- Şimşek, P. (2011). *Yabancılar Türkçe öğretiminde okuma metinleri ve yardımcı kitaplar*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Şimşek, P. (2017). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde temel materyaller: Okuma metinleri ve okuma kitapları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8, 211-225.
- Şimşek, R. (2019). *Subliminal bir güç göstergesi: Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ders kitapları*. Yayınlanmamış doktora tezi. İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Temizkan, M. ve Atasoy, A. (2016). Söz varlığının gelişimi açısından çizgi filmler üzerine bir değerlendirme (TRT Çocuk ve Minika Çocuk örneği). *Millî Eğitim*, 45(210), 577-599.

- Tüfekçioğlu, B. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi açısından sözlükler. E. Boylu ve L. İltar (Ed.), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi politika, program, yöntem ve öğretim* (ss. 215-238). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Tüm, G. (2010). Atasözlerinin değişik kültür ve dilleri anlamadaki rolü. *Turkish Studies - International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5(4), 663-678.
- Türk Dil Kurumu (2011). *Türkçe sözlük* (11. Baskı). Ankara: TDK Yayınları.
- Vardar, B. (2002). *Açıklamalı dilbilim terimleri sözlüğü*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Yahşi, Ö. (2020). *Yabancılar Türkçe öğretiminde temel düzey söz varlığını belirleme: Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitapları ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı ve sözlü anlatım uygulamalarına dayalı söz varlığı*. Yayımlanmamış doktora tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldız, C. ve Okur, A. (2010). İlköğretim okullarındaki okuma etkinliklerinde göz ardı edilen bir konu: Sözcük öğretimi. *TÜBAR*, 27, 753-773.

Extended Summary

Educators use plenty of materials to teach Turkish as a foreign language using resources in a planned way. Course books are prominent resources among these. Graded readers are also resources that support teaching of Turkish as a foreign language.

Graded readers are commonly used in foreign language teaching (Göçen, Karabulut, Yıldız Memiş & Darama, 2020, p. 115). Therefore, they are frequently used in teaching Turkish as a foreign language. According to Şimşek (2017, p. 216) graded readers should be high in quality enough to improve learners' vocabulary knowledge, support reading and comprehension skills, help them understand Turkish culture and language better. It is a necessity to have frequency studies conducted on these readers.

Although graded readers are frequently used in teaching Turkish as a foreign language, there are not many frequency studies conducted on them. Few studies focusing on these readers are relatively new ones. It can be concluded that more frequency studies on graded readers are required. This requirement is what urged the researchers of the present study to work on graded readers. This study aims to identify the vocabulary items found in the graded readers prepared for the learners of Turkish as a foreign language. The research questions are as follows:

1. What is the number of total and different basic core vocabulary, reduplications, idioms and proverbs?
2. What are the basic core vocabulary items found in graded readers for foreign learners of Turkish?
3. What are the reduplications found in graded readers for foreign learners of Turkish?
4. What are the idioms found in graded readers for foreign learners of Turkish?
5. What are the proverbs found in graded readers for foreign learners of Turkish?

The graded readers (14 pcs) in A1-A2 level titled "Children's Stories" published by Yunus Emre Institute were analyzed. The data for this case study were collected with document analysis. The software named "Cibakaya 2.3" was used to find out the frequency of the vocabulary items.

The results of the study showed that nouns and verbs were used more frequently than the other types of vocabulary in the graded readers. It was also found out that the words used in the readers were repeated frequently. Considering that the graded readers are at A1 and A2 levels, it can be concluded that these repetitions help learners consolidate their vocabulary. It was revealed that some vocabulary items not found in Turkish course books for foreigners were present in graded readers. This shows that graded readers support learners by giving them chances to encounter with new words and improve their vocabulary knowledge.

The number of reduplications used in Turkish graded readers for foreign learners is less than the other types of words. The reduplications detected within the scope of this study are formed with the repetition of a single word. This shows that these reduplications are suitable for the beginner level.

Idioms were also found in the readers. The fact that the idioms frequently used in the graded readers are those most frequently used in daily life allows learners to see the idioms that they are most likely to encounter with as well as giving them chances to revise the previously learnt idioms.

No proverbs were found in the graded readers (14 pcs) in A1-A2 level titled “Children’s Stories”. The use of proverbs needs to be emphasized so that the foreign learners of Turkish will understand the language and the culture as a whole.

Conducting frequency studies that determine the words to be taught in each level on more graded readers will support the data collected from course books and language learners’ expressions. All this data will guide researchers, teachers and material developers working vocabulary teaching in Turkish as a foreign language.